ନାରୀ ସହିଦ୍ – ଖୋରା ପାର୍ବତୀ

ଡକ୍ଟର କୃତ୍ତିବାସ ନାୟକ

୧୮୭୫ ମସିହା ବେଳକୁ ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ, କ୍ଷୁଦ୍ରକ୍ଷୁଦ୍ର କରଦ ରାଜାମାନଙ୍କୁ ସୁହାଇଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ପରୋକ୍ଷରେ ହେଉ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ହେଉ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରୀତିମତ ଲଢେଇ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ମାଲକାନଗିରି ଓ ରମ୍ପା ବିଦ୍ରୋହର ଅବସାନ ପରେ ପରେ ରମ୍ପା ବିଦ୍ରୋହର ପ୍ରଧାନ ନେତା ତାମା ଦୋରାଙ୍କର ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ ବୋଲାଉଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡୁ ଦୋରାଙ୍କୁ ବିଦ୍ରୋହ କରୁଥିବା ଅପରାଧରେ ଆଣ୍ଡାମାନ ଜେଲକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସେ ଆଣ୍ଡାମାନ ଜେଲରୁ ୧୮୯୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଖଲାସ ହୋଇ ଆସିବା ପରେ ରମ୍ପା ଏଜେନ୍ସିକୁ ଆସି ପୁଣିଥରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୋୟା ବିଦ୍ରୋହୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ କଲେ । ବିଦ୍ରୋହୀ ସାଉନ୍ତା ଭୂପତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କର ଦଳ ନିସ୍ତେଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦଳର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ସଂଗଠିତ କରି ଚିଙ୍ଗୁଡୁ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ସେନାବାହିନୀ ଗଠନ କଲେ । ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ପୁଲିସ ଥାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସେମାନଙ୍କ ଗତିବିଧିରେ ଅନ୍ତରାୟ ହେଲା । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଲଢିବା ପାଇଁ ବନ୍ଧୁକ ନଥିଲା କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ଚଳିବା ପାଇଁ ସମ୍ବଳ ବି ନଥିଲା । ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଭୟରେ କୌଣସି ମୁଠାଦାର କିମ୍ବା ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ଥିବାରୁ ସେମାନେ ଲୁଚାଚୋରାରେ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଓ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷମାନ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଲଢିବା ପାଇଁ ହାତ ହତିଆର ସେମାନେ ପାଇପାରୁ ନଥିଲେ । ରାସ୍ତାଘାଟ ଓ ଗମନାଗମନର ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ବିଦ୍ରୋହୀ ନେତାମାନେ ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହୀ ଦଳ ସହିତ ଯୋଗସୂତ୍ର ରକ୍ଷା କରିପାରୁନଥିଲେ ।

ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦିନକୁ ଦିନ ଦୃଢରୁ ଦୃଢତର ହେଉଥିଲା । କେବଳ ବଡରାଜ୍ୟ ଯଥା– ଜୟପୁର, ବସ୍ତର, ପାଞ୍ଚିପେଣ୍ଠ, ବିଜୟନଗର ଓ ବୋବିଲି ରାଜ୍ୟର ପତନ ହେବାର ଦେଖି ସାଧାରଣ ଜନତା ଅସହାୟ ମନେ କରୁଥିଲେ । ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀମାନେ ଭାବୁଥିଲେ, ଏଭଳି ଦୁଃଖ ସମୟରେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଭାରତରୁ ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବେ । ଏଭଳି କାଳ୍ପନିକ କଥାକୁ କେତେଜଣ ଚତୁର ନେତା ଜନମୁଖରେ ପ୍ରଚାରିତ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ସେତେବେଳର ପାଡୁଆ ତାଲୁକା ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆରକୁ ଉପତ୍ୟକା ନିକଟରେ ଘାସବା ବୋଲି ଗ୍ରାମଟିଏ ଅଛି । ସେଠାରେ ଥିବା ମୁଠାଦାରଙ୍କ ନାମ ଖୋରା ମାଲେୟ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ଥିଲା । ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅବତାର ନେଇ ଜନ୍ମହେବେ ବୋଲି ସମଗ୍ର ଏଜେନ୍ସିର ମୁଠାରେ ଆଗରୁ ପ୍ରଚାରିତ ହେଇଥିଲା । ଖୋରା ଦମ୍ପତିଙ୍କର ପୁତ୍ରଜନ୍ମ ହେବା ଖବର ପାଇ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ନାନା ପ୍ରକାର ଉପଢୌକନ ସହ ତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବାକୁ ଆସିଲେ । ଘାସବା ଗ୍ରାମ ଗୋଟିଏ ତୀର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ପରିଣତ ହେଇଗଲା । ଏହି ନୂତନ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଶିଶୁକୁ ଦେଖି ସମସ୍ତେ କୃତାର୍ଥ ହେଲେ ।

ଅବତାର ନେଇଥିବା ଶିଶୁପୁତ୍ରର ପିତାମାତା– ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ଓ ଖୋରା ମାଲେୟଙ୍କୁ ଲୋକମାନେ ଜଗତମାତା ଓ ଭଗବାନ ବୋଲି ମନେକଲେ । ନାନା ପ୍ରକାର ଉପଢୌକନ ଏବଂ ଲୋକସମର୍ଥନ ପାଇ ସେମାନେ ନିଜର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସମଗ୍ର ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳାର ମୁଠାଦାର ଓ ଦୋରାମାନେ ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜର ଅଧୀନତା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଲୋକେ

ଜଗତମାତା ଭାବେ ମାନିନେଲେ । ତାଙ୍କର ମୁହଁରୁ ଯାହା ବାହାରିଲା, ତାକୁ ଲୋକମାନେ ବେଦବାକ୍ୟ ପରି ମାନିନେଲେ ।

ଦାନ ସ୍ୱରୂପ ମିଳିଥିବା ବିପୁଳ ଧନରାଶି ଏବଂ ଲୋକସମର୍ଥନ ବଳରେ ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ନାରୀ ଭାବରେ ଉଭା ହୋଇଥିଲେ । ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କର ବାରମ୍ବାର ପ୍ରରୋଚନାରେ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ପାର୍ବତୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ନିଜର ନବଜାତ ଶିଶୁକୁ ଜନତା ସମ୍ମୁଖରେ ରଖି ପ୍ରଚାର କଲେ ଯେ– ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅବତାର ଏହି ଶିଶୁର ଇଚ୍ଛାନୁଯାୟୀ ଇଂରେଜ ଶାସନର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ନିଜ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରଜା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବାଉଁଶଠେଙ୍ଗା ଧରି ଭଗବାନଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଆସିବାକୁ ହେବ । ଭଗବାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେହି ଠେଙ୍ଗାଗୁଡିକ ବନ୍ଧୁକରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଶତ୍ରୁକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୱଂସ କରିବ ।

ପ୍ରକୃତରେ ଏଭଳି ପ୍ରଚାର କରି ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ମନୋବଳ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ବିରାଟ କୋୟା ବିଦ୍ରୋହୀ ବାହିନୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଇଂରେଜ ସରକାର ଭୟକରି ଦେଶଛାଡି ଚାଲିଯିବ । ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ତାଙ୍କର ଥିଲା ।

ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି, ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପୁତ୍ର ବିଷୟ ଇଂରେଜ ସରକାର ଜାଣି ସାରିଥିଲେ । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଆଦିବାସୀ ବିପ୍ଳବୀ ଘାସବା ଗ୍ରାମରେ ସମାଗମ ହେଉଥିବା କଥା ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କୁ ଅଛପା ରହିଲା ନାହିଁ । କ୍ୟାପଟେନ୍ ସି.ବି.ଏମ୍. ପିଲେଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଦଳେ ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟ ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଦଳର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଲେ । ଦରକାର ପଡିଲେ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷମତା ପାଇ ସେମାନେ ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠଠାରେ ରହିଲେ ।

ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠ ରାଜା ଆସି ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ସହଯୋଗ ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ନିଜର ନବଜାତ ଅବତାର ପୁତ୍ରର କରାମତି ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠ ଗଲେ । ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଅନୁଗାମୀମାନଙ୍କୁ ସେଠାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠ ଘାସବା ଗ୍ରାମଠାରୁ ୧୫ ମାଇଲ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତାଙ୍କର ଅନୁଗାମୀ ପୁରୁଷ ନାରୀମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ନୂତନ ଅବତାରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରଚାର କଲେ । ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଖଣ୍ଡିଏ ଲେଖାଏଁ ବାଉଁଶ ଠେଙ୍ଗା ଧରି ଆସିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

ସେହି ନବଜାତ ଅବତାର ଶିଶୁକୁ ଭରସା କରି ଦଳବଳ ଠେଙ୍ଗା ଧରି ଆସି ଘାସବା ଗ୍ରାମରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଆଗରୁ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ଆସିଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ସମାଗମ ହେଲା । ସମସ୍ତଙ୍କର ଉତ୍କଣ୍ଠା ଥିଲା, ବାଉଁଶ ଠେଙ୍ଗା କିପରି ଯୁଦ୍ଧବେଳେ ବନ୍ଧୁକ ହୋଇଯିବ ? ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।

ଖୋରା ପାର୍ବତୀ, ଖୋରା ମାଲାୟା ଓ ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯେ, ଏତେବଡ ବିରାଟ ଜନତା ସମାବେଶକୁ ଦେଖି ଇଂରେଜ ସରକାର ଦେଶଛାଡି ଚାଲିଯିବେ ।

ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ତାଙ୍କର କୋଳରେ ଥିବା ନବଜାତ ଶିଶୁକୁ ସାଥୀରେ ଧରି, ଖୋରା ମାଲାୟା ଓ ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହୀ ନେତାମାନଙ୍କ ସହିତ ଘାସବା ଗ୍ରାମରୁ ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠକୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ପାଞ୍ଚୁପେଣ୍ଠ ଗ୍ରାମ ଉପକଣ୍ଠରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ଦୁଇଜଣ ପୁଲିସ ସିପାହୀଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ । ସେମାନେ ସିପାହୀ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଅତି ସହଜରେ ନିହତ କରିଦେଲେ । ଫଳରେ ଜନତାଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଢୀଭୂତ ହେଲା । ସେମାନେ ଦ୍ୱିଗୁଣ ଉତ୍ସାହରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଡେରା ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଉପରେ ତୀକ୍ଷ୍ଣଦୃଷ୍ଟି ରଖୁଥିବା ଇଂରେଜ ନେତା ସି.ବି.ଏମ୍. ପିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟବଳ ଏତେବଡ ଜନତାକୁ ଦେଖି କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଢ ହୋଇପଡିଲେ । କିନ୍ତୁ କାଳବିଳମ୍ବ ନକରି ସେମାନଙ୍କ ସହ ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପଡିଲେ । ପିଲେଙ୍କର ବନ୍ଧୁ କରୁଗୁଳି ବାହାରି ଖୋରା ମାଲାୟା ଦେହରେ ଗଳିଗଲା । ତା'ପରେ ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁକରୁ ଗୁଳି ଫୁଟିଲା । ବିଦ୍ରୋହୀଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେଜଣ ସେଠାରେ ଟଳିପଡିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ କଅଣ ? ଜନତାଙ୍କର ଠେଙ୍ଗା ତ ବନ୍ଧୁକ ପାଲଟିଲା ନାହିଁ ।

ଇଂରେଜ ବନ୍ଧୁକର ମୁକାବିଲା କରି ନପାରି ବିଦ୍ରୋହୀ ଜନତା ଭୟଭୀତ ହୋଇ ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ ଦେଲେ । ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହୀଗଣ ମଧ୍ୟ ନବଜାତ ଅବତାର ପୁତ୍ରକୁ ଧରି ଅନନ୍ତଗିରିର ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟକୁ ଯାଇ ଆତ୍ମଗୋପନ କଲେ ।

ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହୀଦଳ ଏଥିରେ ଭୟଭୀତ ଓ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଗଲା । ଏହି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରେ ସଂଗଠନକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ଦୀର୍ଘ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ କାଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ସମ୍ମୁଖ ଯୁଦ୍ଧ ତ୍ୟାଗକରି ସେମାନେ ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧର ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ପୂର୍ବଘାଟର ଘନ ବାନାନୀ ତାଙ୍କୁ ଏଥିରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ।

ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ଓ ତାଙ୍କ ପୁଅ ପାଞ୍ଚପେଣ୍ଡ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିହତ ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ମିଥ୍ୟା ପ୍ରଚାର କରି ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ବଳ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ଦଳର ପୁନର୍ଗଠନ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ ।

୧୯୦୫ ମସିହା ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଥିବା ଲେଗ୍ରାଇର ମୁଠାଦାର ବାଳଦୋରା ଗିରଫ ହେଲେ । ଏହା ପୁଣିଥରେ ଦଳପ୍ରତି ଦାରୁଣ ଆଘାତ ଆଣିଲା ।

୧୯୧୪ ମସିହାରେ ବାଳଦୋରା ଜେଲରୁ ଖଲାସ ହେଲେ । ସେ ଖଲାସ ହେବା ପରେ ଏହି ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ଦଳଦଳ ହୋଇ ଇଂରେଜ ସମର୍ଥକମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ଓ ଲୁଣ୍ଠନ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ସମ୍ମୁଖ ଯୁଦ୍ଧ ତ୍ୟାଗକରି ସମସ୍ତେ ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିବା ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡ଼ିଲା । ୧୯୧୫ ମସିହାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଚିତ୍ରକୋଣ୍ଡା ନିକଟସ୍ଥ ଆଡାଟିଖାଇ ଥାନାଦାର ଦୁଇଜଣ ଗରିଲା ବିଦ୍ରୋହୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାନାକୁ ଆଣିବା ସମୟରେ ବାଟରେ ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଦଳସହ ତାଙ୍କର ଲଢେଇ ହେଲା । ଥାନାଦାରଙ୍କଠାରୁ ଗିରଫ ହୋଇଥିବା ଗରିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ଛଡ଼ାଇ ଆଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୁଲିସ ପାଖରେ ଥିବା ବନ୍ଧୁକ ଓ ଗୁଳିଗୋଳାକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଲେ । ପୁଲିସର ଏହି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁଣିଥରେ ଗରିଲାମାନଙ୍କୁ ମୁଠାଦାରମାନଙ୍କ ଆଗରେ ବଡ଼କରି ଥୋଇଲା । ଦ୍ୱିଗୁଣ ଉତ୍ସାହରେ ଗରିଲାମାନେ ଥାନା ପରେ ଥାନା ଆକ୍ରମଣ କରି ପୁଲିସମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କଲେ । ଥାନାରେ ଥିବା ଗୁଳି ଓ ବନ୍ଧୁକକୁ ନେଇଗଲେ । ପୁଲିସର ବନ୍ଧୁକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗରିଲାମାନେ ଜଣେ ଡି.ଏସ୍.ପି.ଙ୍କ ସମେତ ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ ପୁଲିସ ଅଫିସରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୧୫ ମସିହାର ଶେଷବେଳକୁ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ କନେଷ୍ଟବଳ ଓ ଛଅଜଣ ସିପାହୀ ଗରିଲାମାନଙ୍କ ହାତରେ ଧରାପଡ଼ିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଗରିଲାବାହିନୀର ନେତା ଖୋରା ପାର୍ବତୀ, ବାଳଦୋରା ଓ ଚିଙ୍ଗୁଡୁଙ୍କ ସାମ୍ନାକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସିପାହୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୧୫ଦିନ ବନ୍ଦୀ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖାଗଲା । ତା'ପରେ ଖୋରା ପାର୍ବତୀ ନିଜର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ସେହି ଛଅଜଣ ସିପାହୀଙ୍କୁ ନିଜର ଖଣ୍ଡାଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ରୋହୀ ଗରିଲାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ହତ୍ୟା କଲେ ।

ଏହି ଘଟଣା ପରେ ଇଂରେଜ କ୍ୟାପ୍ଟେନ ମିଲ୍ଟନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ୫୦ଜଣ ସଶସ୍ତ୍ର ଇଂରେଜ ବାହିନୀ ଗରିଲାମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ଚିତ୍ରକୋଣ୍ଡା ଜଙ୍ଗଲରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଚାରିଦିଗରୁ ଗରିଲାମାନେ ଘେରାଉ କରିଦେବାରୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲରେ ହିଁ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ଶେଷରେ ଜୟପୁରରୁ ପାଇକ ସେନାବାହିନୀ ଓ ଶିବାଜୀସେନା ବାହିନୀକୁ ପଠାଗଲା । ଚିତ୍ରକୋଣ୍ଡା ନିକଟସ୍ଥ ସିଲେରୁ ନଦୀ କୂଳରେ ଭୟଙ୍କର ଲଢେଇ ହେଲା । ଉଭୟ ପକ୍ଷରୁ ବହୁତ ସୈନ୍ୟ ନିହତ ହେଲେ । ଖୋରା ପାର୍ବତୀ, ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଧରିଥିବା ପୁତ୍ର ସହିତ ସଂଗ୍ରାମୀ ଚିଙ୍ଗୁଡୁ ଓ ଅନ୍ୟ ଗରିଲା ଯୋଦ୍ଧାମାନେ ମଧ୍ୟ ନିହତ ହେଲେ । କେତେକ ଗିରଫ ହୋଇ ଫାଶୀ ପାଇଲେ । ଏମାନେ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ ନକରି ନିଜ ଜାତିର ସ୍ୱାଭିମାନ ପାଇଁ ଲଢୁଥିଲେ । ତେଣୁ ସେହି ସହିଦ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘାସବା ଗ୍ରାମଥିବ, ସେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ, ଗରିଲାବାହିନୀ ନେତ୍ରୀ ସହିଦ୍ ଖୋରା ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଲୋକମାନେ ମନେ ପକାଉଥିବେ ।

ଆକାଶବାଣୀ
ଜୟପୁର–୭୬୪୦୦୫

❖ ❖ ❖